

Bruxelles, 31. kolovoza 2021.
(OR. en)

11385/21

JAI 932
RELEX 720
MIGR 165
COASI 123

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	11374/3/21 REV 3
Predmet:	Izjava o stanju u Afganistanu

Za delegacije se u Prilogu nalazi izjava o stanju u Afganistanu o kojoj je Vijeće (pravosuđe i unutarnji poslovi) postiglo dogovor na sastanku održanom 31. kolovoza 2021.

IZJAVA O STANJU U AFGANISTANU

1. Ministri i ministrice unutarnjih poslova EU-a danas su se sastali na izvanrednom sastanku Vijeća kako bi raspravljali o razvoju događaja u Afganistanu, točnije o mogućim posljedicama u području međunarodne zaštite, migracija i sigurnosti. Ozbiljnost situacije koja se mijenja zahtijeva odlučan i usklađen odgovor EU-a i međunarodne zajednice na mnoge dimenzije te situacije.
2. Evakuacija naših građana i građanki te, u mjeri u kojoj je to moguće, afganistanskih državljana i državljanke koji su surađivali s EU-om i njegovim državama članicama, kao i evakuacija njihovih obitelji, prioritetno se provodi te će se nastaviti. U tom pogledu intenzivno se radi na pronalasku ciljanih rješenja za preostale posebne slučajeve osoba izloženih riziku u Afganistanu.
3. Neposredni prioritet EU-a bit će nastavak koordinacije s međunarodnim partnerima, posebno UN-om i njegovim agencijama, u pogledu stabilizacije regije i osiguravanja da humanitarna pomoć stigne do ranjivog stanovništva, posebno žena i djece, u Afganistanu i u susjednim zemljama. U tu će svrhu EU i njegove države članice pojačati financijsku potporu relevantnim međunarodnim organizacijama.
4. EU će surađivati s trećim zemljama, posebno susjednim zemljama i zemljama tranzita koje su domaćini velikom broju migranata i izbjeglica, te ojačati potporu tim zemljama kako bi se ojačalo njihove kapacitete za pružanje zaštite, dostojanstvenih i sigurnih uvjeta prihvata i održive egzistencije za izbjeglice i zajednice domaćine. EU će osim toga surađivati s tim zemljama kako bi se spriječile nezakonite migracije iz regije, ojačali kapaciteti za upravljanje granicama te spriječilo krijumčarenje migranata i trgovanje ljudima. U tu bi svrhu trebalo u potpunosti iskoristiti mandate agencija EU-a. Osobito, Europski potporni ured za azil trebao bi pojačati svoja vanjska djelovanja za izgradnju kapaciteta u području azila. Nadalje, u okviru globalnih napora potpora bi se mogla pružiti u obliku preseljenja na dobrovoljnoj osnovi, pri čemu bi se prednost dala ranjivim osobama, kao što su žene i djeca.

5. Akcijskom planu za Afganistan trebalo bi dati prioritet i revidirati ga s obzirom na ovu izjavu i promijenjene okolnosti kako bi postao operativniji. Potreban je pristup Tima Europa kako bi se sa zemljama u susjedstvu Afganistana surađivalo na uklanjanju posljedica raseljavanja u regiji. Vijeće poziva Komisiju da procijeni sve mogućnosti za potrebnu financijsku pomoć unutar višegodišnjeg financijskog okvira, posebno NDICI¹ te instrumente za azil, migracije i upravljanje granicama.
6. Na temelju stečenog iskustva EU i njegove države članice odlučni su zajednički djelovati kako bi se spriječila ponovna pojava nekontroliranih masovnih nezakonitih migracijskih kretanja s kojima su se suočili u prošlosti, i to pripremom koordiniranog i organiziranog odgovora. Trebalo bi izbjegavati poticaje za nezakonite migracije. EU bi ujedno trebao ojačati potporu zemljama u neposrednom susjedstvu Afganistana kako bi se osiguralo da osobe kojima je pomoć potrebna dobiju odgovarajuću zaštitu u prvome redu u regiji. Ključna je potreba za jedinstvenom i koordiniranom vanjskom, ali i unutarnjom komunikacijom. Trebalo bi pokrenuti ciljane informativne kampanje za borbu protiv diskursa kojima se koriste krijumčari, među ostalim na internetu, i kojima se osobe potiče da krenu na opasna i nezakonita putovanja prema Europi.
7. EU i njegove države članice učinit će sve što je u njihovoj moći kako bi osigurali da stanje u Afganistanu ne dovede do novih sigurnosnih prijetnji za građane i građanke EU-a. Potrebno je uložiti sve napore kako bi se osiguralo da talibanski režim prekine sve veze s međunarodnim terorizmom i okonča sve prakse povezane s njim te da Afganistan ne postane ponovno utočište terorista i skupina koje se bave organiziranim kriminalom. EU će se koristiti svim raspoloživim alatima kako bi pomno pratio i odgovorio na razvoj događaja na terenu koji bi mogli utjecati na njegovu sigurnost, posebno u području organiziranog kriminala i terorizma, uključujući njegovo financiranje. Europol će dostaviti analizu rizika koji se odnose na kriminal, a koji su povezani sa stanjem u Afganistanu. Razmjena informacija i obavještajnih podataka u skladu s nacionalnim nadležnostima, među ostalim i s trećim zemljama, te razmjena redovitih procjena prijetnji iznimno su važni. I dalje je ključna pravodobna provedba sigurnosnih provjera osoba koje se evakuiraju iz Afganistana.

¹ NDICI – Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju.

8. EU i njegove države članice, uz potporu Frontexa, i dalje su odlučni učinkovito štititi vanjske granice EU-a i sprečavati neovlaštene ulaske te pomagati najpogođenijim državama članicama. Trebalo bi provoditi odgovarajuće sigurnosne provjere, među ostalim potpunom primjenom relevantnih baza podataka EU-a, kao i registraciju u Eurodacu. Nadalje, u okviru našeg sveobuhvatnog pristupa vanjskoj suradnji u području migracija trebalo bi primjenjivati klauzule o državljanima trećih zemalja u sporazumima o ponovnom prihvatu između EU-a i određenih zemalja tranzita ako su ispunjeni pravni zahtjevi.

Vijeće prepoznaje potrebu za potporom i pružanjem odgovarajuće zaštite onima kojima je to potrebno, u skladu s pravom EU-a i našim međunarodnim obvezama, te za usklađivanjem praksi država članica u pogledu prihvata i obrade zahtjeva afganistanskih tražitelja azila.

9. Vijeće će pomno pratiti razvoj događaja u području međunarodne zaštite, migracija i sigurnosti. Odgovorit će na pokušaje instrumentalizacije nezakonitih migracija u političke svrhe te druge hibridne prijetnje, među ostalim razvojem novih alata. Vijeće će ujedno pomno pratiti provedbu navedenih djelovanja i osigurati redoviti pregled stanja kako bi se dodatno poboljšala sposobnost EU-a za upravljanje krizama, na temelju već razvijenih alata. Ključna je koordinacija svih dimenzija te situacije (humanitarno pitanje, razvoj, međunarodna zaštita, migracije, sigurnost, vanjska politika).